
**Gry Clasen
Vicki Würtz**

UNGE HJERTER

-om kærlighed, liv og samliv

arbejdshæfte
til fri kopiering

Unge hjerter – om kærlighed, liv og samliv

Arbejdshæfte

© 1999 by Gry Clasen, Vicki Würtz og

CDR-Forlag

DK-8000 Århus C

Tlf. 8612 3078 – fax 8619 9566

e-mail: cdr@forlagene.dk

www.forlagene.dk

Omslag: Ulla Rose Andersen og Gry Clasen

Fotos side 9 og 19 af Gry Clasen

Fotos side 10, 15, 19, 25 og 26 af Ulla Rose Andersen

Illustrationerne side 13 og 14 er udlånt af Mobilix

Træskulpturen på side 9 er udført af Jørn Rønnau

Tryk: Nørhaven A/S

ISBN 87-7841-169-6

CDR-329

Ekspedition:

CDR, boghandlen eller Nordisk Bog Center, fax 5636 4039

Materialet er udviklet efter opfordring fra amternes Aids-koordinatorer og forebyggelseskonsulenter.

Det er udviklet med støtte fra Århus Amts Forebyggelsesråd og Sundhedsstyrelsen.

Det er udviklet af UVI – Udviklingscenter for undervisning af voksne indvandrere i samarbejde med en lærergruppe, som samtidig har stået for en testning af materialet. Det er blevet afprøvet i udvalgte modtagelsesklasser, hold med mange tosprogede og på sprogskoler med specielle tilbud til unge mellem 16-25 år.

Indhold

Til læreren	5
Kopisider:	
Lykken er	9
Forelskelse.....	10
Hvem er værst?	11
Unge fra forskellige kulturer	12
Mellem kulturer	14
Retten til kærlighed.....	15
Arrangerede ægteskaber	16
Ungdom – fra barn til voksen.....	18
Ungdommens historie.....	19
Graviditet og abort.....	20
Hvad er rigtigt - forkert?	21
Seksualitet.....	22
Den farlige kærlighed - sikker sex – sexsygdomme	23
Brud og skilsmisse	24
Holdninger, normer og værdier	25
Sproget og dets ord.....	26
Værdispil	28
Rollespil	30

Til læreren

Unge Hjerter er et inspirationsmateriale, skrevet til undervisningen af unge med forskellig etnisk baggrund i alderen 16-25 år. Materialet er skrevet på et letforståeligt dansk.

Målgruppen er ikke en entydig gruppe, idet nogle vil være midt i ungdommen, andre vil allerede have stiftet familie og have fået børn.

Vi har tilstræbt at tage højde for begge grupper.

Unge Hjerter er til brug for information og diskussion om ungdomsliv, familie, samliv, følelser og sex.

Materialet sætter fokus på

- Overgangen fra barn til voksen
- Ung i dag
- Forholdet mellem generationerne
- Kærlighed og ægteskab
- Graviditet
- Brud
- Seksualitet og seksygdomme
- Familiens forandring i det 20. århundrede i Danmark
- Normer og regler

Det er hensigten, at materialet skal øge elevernes forståelse af, hvordan samfundets udvikling har påvirket familiemønstret og ungdomslivet.

Det er ikke et materiale, der lægger op til egentlig sprogundervisning, men til øget indsigt, argumentation, diskussion og større faktisk viden om temaerne ungdom, familie, følelser og seksualitet.

Generalisering – ikke mulig

Vi har beskrevet forskellige familie- og samlivsformer.

Der er store forskelle på, hvordan danskere og mennesker med etnisk baggrund i Danmark forholder sig til ungdom, samliv, kærlighedslivets følelser og seksualitet. Der er ikke noget, som er entydigt.

Vi har forskellige holdninger og meninger om stort og småt i livet. Men når vi går tæt på det enkelte menneske, bliver det tydeligt: Mange mennesker er konfliktsky, generte og blufærdige.

Den største udfordring i formidlingen af temaet bliver derfor at få gjort forskellighederne synlige. Der kan ikke generaliseres ud fra det, man ser med det blotte øje, eller hvad man umiddelbart hører. Der skal lægges vægt på forskellighederne. De forskelligheder, der findes i den danske kultur, og de som dukker op kulturer imellem.

Det er samtidig også vigtigt at få sat ord på det alment menneskelige. Sørge for at inspirere til diskussioner om ligheder og forskelle.

På den måde kan man forhåbentlig opnå viden om ligheder og accept af og respekt for forskelligheder. Måske kan man så imødegå og undgå, at myter og fordomme opstår.

Arbejdshæftet

Arbejdshæftet er bygget op over forskellige temaer for at få så stor en bredde som muligt.

I temaarbejdet kan man inddrage historier, interviews, fakta, rollespil, værdispil, film og supplerende litteratur. Forslagene skal ses som en buket af ideer, der kan stykkes sammen i temaer alt efter behov og i forhold til holdets sammensætning og forudsætninger.

Fortællinger og opgaver er ikke niveaudelt. Det er op til læreren at vurdere deres egnethed i forhold til den enkelte målgruppe og vælge ud herefter.

Det er ikke meningen, at materialet skal gennemgås fra a-z, men tages ind, når det er relevant eller som led i temauger.

Generelt til temaerne

Hvert tema kan indledes med et elev-/læreroplæg, en film om temaet, eller med at en gæstelærer med specialviden på området kommer og introducerer.

Til hvert af tema vil man i bogen kunne finde andre tekster og billeder, end dem vi henviser til.

På tværs af temaerne

Det kan være en god idé at samarbejde med andre skoler/hold.

Til alle temaer kan man arbejde med interviews: Opsøg andre hold/ungdomsskoler/sprogskoler og interview eleverne om det aktuelle tema.

Man kan også lave oplæg eller temahæfter til andre hold.

Brug internettet

Man kan til alle temaer bruge internettet. For eksempel til at søge på opdaterede statistikker, hvad der sker med forskningen vedrørende sexsygdomme, og endelig kan eleverne chatte med andre unge om væsentlige spørgsmål som for eksempel lykke.

Brug billeder og film

Det vil til de fleste temaer være relevant at inddrage billeder og film – såvel historiske som nutidige. Hvis I har et digitalkamera er der flere muligheder med computeren.

Værdispil

Til alle stort set alle temaer kan man bruge værdispil.

Se model for et værdispil side 28 – 29

Holdet laver et sæt kort med tyve til tredive udsagn med et udsagn på hvert kort.

Spillet kan begynde.

Hver elev får et sæt kort. Hun finder 5 udsagn, hun mener er vigtigst. Hun prioriterer dem.

Eleverne går sammen to og to. Ud fra de ti kort diskuterer de, til de er enige om, hvilke der er de 5 vigtigste. De prioriterer de 5 udsagn.

Nu går to par sammen, og proceduren gentager sig.

Gruppen lægger deres kort frem i rækkefølge for hele holdet og fortæller, hvorfor de valgte de fem kort.

Spillet kan slutte med, at hele holdet sammen finder ud af hvilke 5 kort, som er de vigtigste for dem.

Forslag til værdispil

- Hvordan får man et godt liv?
- Hvordan skal man opdrage sine børn?
- Hvad er en god ungdom?
- Hvad er et godt samliv?

Fælles undervisning eller kønsopdelt

I undervisningen om sex og samliv er der flere muligheder.

På nogle sprogskoler og folkeskoler vælger man at undervise i kønsopdelte grupper.

Andre steder vælger man først at undervise eleverne sammen, når man arbejder med temaer som følelser og holdninger til ungdom, samliv og sex. Derefter deler man elevgruppen efter køn og underviser i mere biologiske vinkler. For eksempel: udviklingen

fra pige til kvinde og fra dreng til mand. Man arbejder med emner som graviditet og prævention.

Fordelene er, at eleverne kan tale mere åbent om tingene, når der kun er personer af eget køn til stede.

De samme temaer gennemgås i begge grupper.

Nogle steder vælger man at arbejde med temaet på holdet, hvor begge køn er til stede hele tiden. Der kan ikke gives en entydig anbefaling af, hvornår det er mest hensigtsmæssigt at lave kønsopdelt undervisning. Dette vil være helt afhængigt af elevgruppen.

I folkeskolen er der ansat sundhedsplejersker og læger, som kan inddrages i seksualundervisningen.

Fra amterne kan man trække på aids-koordinatorer og fo-rebyggelseskonsulenter.

Lykken er...

Hvad er lykke?

Læs udsagnene i grundbogen side 9 og diskuter lykke.

Hvad er lykke, når man er barn, og når man er voksen?

Hvordan skifter lykke i forskellige livsfaser?

Hvad er forelskelse? Diskuter kærlighed ved første øjekast – er det muligt?

Hvad er kærlighed?

Er der forskel på forelskelse og kærlighed?

Hvad er det lykkeligste øjeblik, du har oplevet? Skriv historien eller et digt.

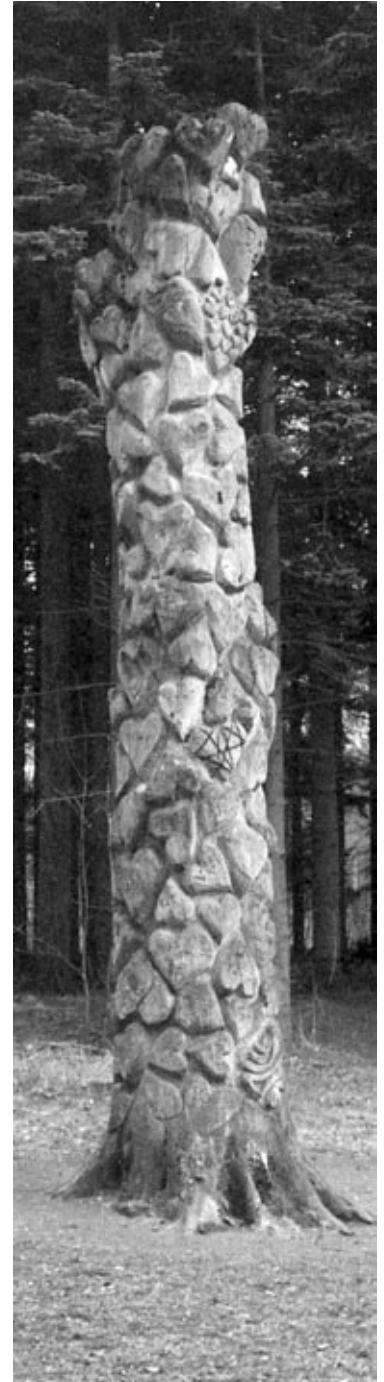
Tegn eller fotografer jeres egen billedserie om lykke.

Samarbejde med andre unge

Interviews: Opsøg andre hold/ungdomsskoler og interview eleverne om lykke.

På internettet

Chat med andre unge om lykke.

Lav din eller jeres egen *Lykken er...*
 Eller hæng et stort stykke papir op med
Lykken er... som overskrift.
 Når I får lyst, kan I skrive jeres mening
 på
 papiret, om hvad lykken er.